

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО

СХВАЛЕНО

Вченою радою КрНУ
від 25 березня 2021 року
протокол № 7

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом ректора КрНУ
від 26 березня 2021 р. № 52-1

ПРОГРАМА

вступного іспиту зі спеціальності

073 «Менеджмент»

при вступі за освітнім ступенем доктора філософії

2021 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: робочою групою зі спеціальності
073 «Менеджмент» Кременчуцького національного університету імені Михайла
Остроградського

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: проф. Труніна І. М.,
проф. Загірняк Д. М.

Розглянуто на засіданні кафедри бізнесу адміністрування, маркетингу і туризму
«26» січня 2021 року, протокол № 6

Обговорено та затверджено вченою радою факультету економіки і управління
«25» лютого 2021 року, протокол № 5

Розглянуто на засіданні Приймальної комісії
«25» березня 2021 року, протокол № 3

ВСТУП

Приймальна комісія Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського (далі КрНУ) допускає до участі у вступному іспиті зі спеціальності при вступі для здобуття ступеня доктора філософії спеціальності 073 «Менеджмент» вступників на основі ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста), здобутого за відповідною спеціальністю, які успішно склали вступний іспит з іноземної мови у рік вступу (крім випадків, передбачених Правилами прийому).

Вступний іспит зі спеціальності проводиться в КрНУ.

Вступники, на основі ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста), здобутого за іншою спеціальністю, подають також результати додаткового вступного випробування, складені в КрНУ в рік вступу.

Програму розроблено на основі дисциплін навчального плану підготовки магістра за спеціальністю 073 «Менеджмент» в КрНУ.

МЕТА ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Метою вступного іспиту зі спеціальності є перевірка здатності до опанування спеціальності 073 «Менеджмент третього (доктора філософії) рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Вступники повинні мати фахову підготовку в обсязі знань і умінь магістра (спеціаліста) за спорідненими спеціальностями.

Вступник має виявити базові знання з теорії та практики дисциплін, що виносяться на вступне випробування: ділове адміністрування, публічне адміністрування, фінансовий менеджмент, інформаційні системи і технології управління організацією. Має знати сутність процесів корпоративного управління, процедури формування організаційно-економічного механізму функціонування підприємства, поняття корпоративної власності, функції управління державними корпоративними правами, завдання управління підприємствами різних видів та типів.

Повинен продемонструвати навички творчого, критичного погляду на поставлені практичні завдання та розробки обґрунтованих пропозицій щодо їх

розв'язання.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

1. ДІЛОВЕ АДМІНІСТРУВАННЯ
2. ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ
3. ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ
4. ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

1. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ДІЛОВЕ АДМІНІСТРУВАННЯ»

Менеджмент організацій

Тема 1. Системна модель менеджменту організацій

Організація як складна система та як об'єкт управління: взаємозв'язок та взаємозалежність її внутрішніх елементів і факторів зовнішнього середовища. Особливості функціонального та системного бачення організації. Множинність підпорядкування результативності організації: проблеми узгодження пріоритетів та інтересів учасників діяльності. Рівні досконалості організації. Досягнення синергізму в менеджменті організації.

Тема 2. Еволюція організації

Зміни як об'єктивний процес розвитку організації. Значення змін в діяльності організації. Еволюційні погляди на процеси змін в діяльності організації. Використання системного підходу в управлінні в умовах змін. Особливості менеджменту на основних етапах життєвого циклу організації.

Тема 3. Організаційні механізми менеджменту організацій

«Жорсткий» та «м'який» системний підхід до управління організаційними процесами. Системні правила менеджменту. Комплексний механізм управління: економічний, мотиваційний, організаційний, правовий, процедурний. Діапазон керованості та фактори, що його визначають. Принципи та етапи раціонального розподілу в системі менеджменту. Дотримання субординації. Проектування складу структурних одиниць. Визначення рівня централізації менеджменту.

Тема 4. Організаційний інжиніринг

Елементи організаційно-управлінського аналізу. Інжиніринговий опис

процесів в організації. Методологія організаційного інжинірингу. Умови інжинірингового підходу. Учасники процесу інжинірингу. Сфери інжинірингу.

Тема 5. Організаційний дизайн

Дизайн організації як набір параметрів, що визначають рівні поділу праці та координування. Координаційні механізми дизайну. Рівні організаційних змін. Етапи організаційних змін. Компоненти організаційних перетворень. Об'єкти організаційних перетворень.

Тема 6. Управлінські моделі

Елементи менеджменту організацій. Модель управління як системоутворювальний комплекс методів, набору форм впливу, принципів. Компоненти управлінських моделей. Різновиди управлінських моделей. Комбінація управлінських моделей.

Корпоративне управління

Тема 1 Теоретичні основи корпоративного управління

Сутність корпоративного управління та його роль в процесі господарювання. Характеристика елементів корпоративного управління. Принципи корпоративного управління та вплив міжнародного співтовариства на їх узагальнення. Корпоративна культура та її роль в корпоративному управлінні. Різновиди організаційних об'єднань корпоративного типу в різних секторах економіки.

Тема 2 Зовнішня сфера корпоративного управління

Форми державного регулювання ринку цінних паперів. Роль і функції Комісії з цінних паперів та фондового ринку. Антимонопольне регулювання в корпоративному секторі. Фінансові посередники в системі корпоративного управління. Основні організаційні форми фінансового посередництва.

Тема 3 Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління

Ключові учасники корпоративних відносин: світовий досвід та вітчизняна практика. Структура корпоративних органів управління. Підпорядкованість органів управління корпорації. Відповідальність посадових осіб органів

управління акціонерного товариства. Заходи щодо забезпечення інформаційної прозорості в Кодексі корпоративної поведінки.

Тема 4 Тактичне і стратегічне управління корпораціями

Особливості тактичного і стратегічного управління корпораціями. Тактичне і стратегічне управління як інструмент реалізації потенціалу корпоративного управління. Визначення параметрів системи тактичного і стратегічного планування корпорації. Визначення цілей діяльності корпорацій. Характеристика підходів та загальні закономірності встановлення корпоративних цілей. Особливості визначення корпоративної місії та забезпечення її взаємозв'язку з місіями корпоративних формувань.

Тема 5 Управління корпоративними витратами

Сутність, класифікація та підходи до ідентифікації витрат. Особливості формування корпоративних витрат. Планування витрат корпорації. Організування центрів відповідальності. Мотивування працівників за оптимізацію витрат. Контролювання та регулювання корпоративних витрат. Резерви зниження корпоративних витрат. Форми фінансового забезпечення корпоративних витрат.

Тема 6 Звітність та контролювання в системі корпоративного управління

Вимоги до звітності учасників фондового ринку. Побудова фінансової звітності згідно з міжнародними та національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Заходи щодо забезпечення функціонування механізмів корпоративного управління і контролю в Кодексі корпоративної поведінки.

Тема 7 Оцінювання ефективності корпоративного менеджменту

Рейтингове оцінювання якості корпоративного менеджменту. Критерії фінансової оцінки якості різних систем корпоративного управління: показники зворотності банківських кредитів, акціонерна вартість і вартість «учасників». Ефективність інвестиційної та інноваційної діяльності. Ефективність корпоративного управління як досягнення балансу інтересів.

Управління змінами

Тема 1. Теоретичні основи управління змінами

Природа виникнення змін. Сутність змін у природі та у відкритих соціально-економічних системах (їх взаємозв'язок). Організаційна досконалість - основа організаційних змін. Основні складові організаційної досконалості за Харінгтоном (процеси, проекти, зміни, знання, ресурси). Класифікація видів змін.

Тема 2. Індивідуальні зміни

Навчання та зміни. Особа і зміни. Види компетентностей. Біхевіористичний, когнітивний, психодинамічний, гуманістично-психологічний підходи до змін. Управління своїми та чужими змінами. Характерне піка концепції організації, що навчається, як провідника змін. Теорії навчання. Цикл втручання у процес змін. Модель Д. Колба. Таксономія Блума.

Тема 3. Командні зміни

Поняття групи та переформування її в команду. Інші корпоративні команди. Вплив індивідуумів на динаміку команди. Способи ініціювання адаптації команди до організаційних змін. Основні стадії розвитку команд та їх характеристика. Етапи змін команд за Такманом. Розроблення цілей з результатів роботи організації. Визначення бажаних стандартів поведінки команди та організації.

Тема 4. Організаційні зміни

Моделі та підходи до організаційних змін. Принципи роботи організації з використанням організаційних метафор, що характеризують сутність підходів до змін. Організація як машина, політична система, організм, потік і трансформація (метафори Гаррета Моргана до організаційних змін).

Тема 5. Роль керівництва в управлінні змінами

Ефективне лідерство. Матриця взаємозв'язків: метафора організації та необхідний тип керівництва. Стили та навички керівника змін. Менеджери та лідери: спільне та відмінне (за Уореном Беннісом). Характеристика «єднальних» керівників за Дж. Ліпман-Блюменом. Самоаналіз та внутрішні ресурси управління змінами. Емоційна компетенція управління.

Тема 6. Розвиток організації в сучасних умовах та проблеми управління опором змінам

Управління опором змінам. Формування інноваційної організаційної культури. Оцінювання економічної ефективності варіантів технологічного, організаційного, економіко-фінансового та інших видів розвитку підприємства з врахуванням опору змінам. Оцінювання рівня опору змінам. Розроблення рекомендацій зі зниження опору.

Тема 7. Структурні зміни

Сутність реструктуризації. Реструктуризація з позиції індивідуальних змін. Треступінчата модель Льюїна. Причини реструктуризації. Стратегічний аналіз і причини змін. Критичні чинники успіху змін. Проекти з управління змінами в організаціях. Моніторинг та аналіз змін. Реструктуризація з поглядом індивідуальних змін: особливий випадок скорочення штатів (модель Ноєра). Команди у процесі реструктуризації.

Тема 8. Управління змінами у стратегічному розвитку організації

Стратегія інтенсивного зростання. Процеси диверсифікації. Інтеграційні процеси та зміни в організаціях. Причини об'єднання та поглинання. Переваги та недоліки різних організаційних структур та об'єднань. Висновки із досліджень вдалих і невдалих поглинань. Принципи поглинання та об'єднання для координаторів змін.

Управління проектами

Тема 1. Управління проектами в системі менеджменту організації

Мета, завдання, предмет та об'єкт дисципліни. Характеристика управління проектами: специфічність мети, визначена тривалість, неповторність, комплексність, централізм у керуванні, гнучкість, здатність до змін. Функції та процеси проектного менеджменту. Основні риси проекту. Види проектів, їх характеристика. Учасники проекту. Фази життєвого циклу проекту.

Тема 2. Обґрунтування проекту

Ініціалізація проекту: розробка концепції проекту, формування ідеї проекту,

попередня проробка цілей та задач проекту, передпроектні дослідження перспектив виконання проекту, заключні проектні дослідження на основі техніко-економічного, фінансового та загальноекономічного аналізу.

Тема 3. Планування проекту

Сутність, мета та завдання ініціалізації проекту. Структура та зміст проектного завдання. Роль учасників розробки проектного завдання. Мета і функції проектного планування. Характеристика робіт з планування проекту. Вимоги до послідовності виконання робіт.

Тема 4. Управління часом виконання проекту

Планування послідовності робіт. Методи календарного планування. Сітьові графіки: основна мета та завдання розробки. Основні принципи побудови та відмінності стрілчастих графіків (АДМ) та графіків передування (РДМ). Оцінювання тривалості робіт (проекту). Моделювання тривалості робіт. Сутність, завдання та види календарних планів. Методологія календарного планування проектів.

Тема 5. Планування ресурсного забезпечення проекту

Характеристика ресурсів проекту. Особливості планування людських ресурсів. Ресурсні гістограми: сутність, алгоритм побудови, згладжування ресурсних гістограм за умови нестачі ресурсів. Система вимог до джерел забезпечення проекту. Підходи до скорочення тривалості проекту з урахуванням витрат по роботах. Планування бюджету у часі.

Тема 6. Контролювання виконання проекту

Основні елементи контрольного циклу. Інструментарій контролювання проектів. Контролювання виконання календарних планів та бюджетів підрозділів. Звітність у системі контролю: завдання, принципи побудови, форма подання. Основні роботи на стані завершення проекту. Передача продукту проекту замовнику/ споживачу. Зміст та призначення заключного внутрішнього звіту. Розпуск проектної команди.

Тема 7. Управління ризиками проектів

Сутність та види проектних ризиків. Причини виникнення та наслідки проектних ризиків. Фактори, що визначають рівень ризикованості проекту. Якісний та кількісний аналіз ризиків проектів. Дії компанії в межах кожної стратегії. Формування програм реагування на ризик.

Тема 8. Управління якістю проекту

Якість проектного менеджменту щодо відповідності проектним цілям та вимогам споживачів. Сутність управління якістю проекту. Організаційне забезпечення управління якістю проекту. Контролювання якості проекту: план тестування й приймання компонентів проекту; інспекція етапів проекту; контрольні графіки, контрольні списки; діаграми Парето; статистичне моделювання; аналіз тенденцій. Класифікація витрат на забезпечення якості проекту.

Тема 9. Управління персоналом у проектах

Основні сфери та напрями управління персоналом у проектах. Вимоги до проектного менеджера. Ознаки ефективного проектного менеджера. Лідерство і делегування повноважень. Організація зворотного зв'язку в команді. Навчання членів команди. Удосконалення індивідуальних навичок членів команди. Навчання поведінки в команді. Організаційна культура проекту. Організаційний стиль.

1. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ»

Тема 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування

Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція. Предметна сфера публічного адміністрування. Методологічна основа. Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна. Сутність публічного адміністрування. Публічне адміністрування – системне суспільне явище. Співвідношення управління та адміністрування.

Тема 2. Основні теорії управління суспільством

Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною. Основні теорії та школи управління суспільством і країною другої половини ХХ століття. Джерела ідей управління суспільством і країною. Історичний розвиток теорії та школи управління суспільством. Закордонний досвід управління державою і суспільством. Японський варіант людських стосунків. Соціально-інженерний та гуманітарний підходи. Концепція раціонального вибору. Публічне управління в контексті неокласичної теорії.

Тема 3. Публічна сфера - єдність економічної, соціальної та політичної сфер

Взаємозв'язок економічної науки, соціології та політології. Співвідношення економіки та політичної економії. Особливості поведінки людей у економічній та політичній сферах. Соціальна сфера: публічне адміністрування та людина; публічне адміністрування та колектив; публічне адміністрування та суспільство. Дія ринкових принципів у політичній сфері. Публічна сфера і публічна політика.

Тема 4. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування

Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства. Сутнісні характеристики громадянського суспільства. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин. Автономність і органічна єдність громадянського суспільства та держави. Громадянське суспільство в Україні та за кордоном. Місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні. Фактори, які визначають побудову структури адміністративної системи. Елементи організаційної структури державного управління. Організаційна структура публічного органу.

Тема 5. Публічне адміністрування та влада

Феномен влади. Публічна влада та публічне адміністрування. Влада як основний засіб публічного адміністрування. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування. Держава як суб'єкт політичної влади. Економічна влада. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади. Лобізм.

Сучасний досвід організації публічної влади у зарубіжних країнах. Взаємозв'язок публічної влади та публічного адміністрування. Конституційні засади співвідношення законодавчої та виконавчої гілок державної влади в Україні. Загальна характеристика системи органів виконавчої влади України, класифікація структурних підрозділів. Склад законодавчої, виконавчої та судової влади.

Тема 6. Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада

Поняття муніципальної публічної влади і місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування – демократична основа управління в державі. Основні фактори формування місцевого самоврядування. Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування. Посадові особи місцевого самоврядування. Інститути безпосередньої демократії в місцевому самоврядуванні. Вибори органів місцевого самоврядування. Актуальні проблеми розвитку місцевого самоврядування в Україні.

Тема 7. Закони та принципи публічного адміністрування

Управління суспільством – головне призначення публічного адміністрування. Загальний закон соціального управління – залежність управляючого впливу від стану системи та зовнішнього середовища. Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування. Закон залежності управляючого впливу від стану системи та зовнішнього середовища. Закон пропорційності суб'єкта і об'єкта досліджень. Закон співвідношення керуючої та керованої систем.

Тема 8. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень

Управління як визначальна функція публічного адміністрування. Управлінське рішення як наукова категорія. Пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей. Визначення цінностей та цілей – визначальна ланка прийняття рішень.

Роль конкуренції в процесі прийняття рішень. Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень. Послідовність етапів прийняття рішень. Динаміка

виконання рішень. Публічно-управлінські трансформаційні процеси. Поняття процесу прийняття управлінських рішень. Управлінські рішення в публічному адмініструванні. Конкуренція в процесі прийняття управлінських рішень. Суб'єкт, об'єкт та етапи прийняття рішень в публічному адмініструванні.

Тема 9. Цінності та «дерево цілей» публічного адміністрування

Цінності та цілі суспільства і держави. Формування «дерева цілей». Юридичне забезпечення цілей публічного адміністрування. Фактори, що визначають складність інституту публічного адміністрування. Нові тенденції в системі публічного адміністрування. Особливості застосування системного підходу, теорії соціальної самоорганізації у публічному адмініструванні. Інформаційне та комунікаційне забезпечення публічного адміністрування. Зв'язки з громадськістю як комунікативна складова гармонізації взаємин держави та особи.

Тема 10. Механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування

Структура механізму та органів публічного адміністрування. Проблеми вибору найкращої форми правління. Методи публічного адміністрування. Застосування демократичних методів. Стиль публічного адміністрування. Органи публічного адміністрування. Методи і стилі публічного адміністрування. Апарат публічного управління: понятійно-термінологічна характеристика організації та діяльності. Апарат державного управління. Фактори, які визначають побудову структури адміністративної системи. Елементи організаційної структури державного управління. Структури адміністративних апаратів в умовах демократії. Складові адміністративних апаратів демократичних держав.

Тема 11. Бюрократія в системі публічного адміністрування

Бюрократія як наукова категорія. Теорія бюрократії М.Вебера. Сучасні підходи в оцінюванні бюрократії. Основні ознаки та атрибути бюрократії. Політизація вищого чиновництва. Публічна служба. Загальні структурні особливості адміністративних апаратів демократичних держав. Правові засади публічного адміністрування. Передбачуваність публічного адміністрування.

Відкритість і прозорість публічного адміністрування. Особливості зв'язків між громадянами та державою за умов демократії і панування бюрократії. Сучасний досвід організації виконавчої влади у зарубіжних країнах.

Тема 12. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування

Поняття корупції та корупційних дій. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності.

Зони «підвищеного» ризику проявів корупції. Фактори запобігання проявам корупції: політичний, нормативно-правовий, організаційний, економічний, кадровий, морально-психологічний. Проблеми європеїзації публічного адміністрування в Україні. Державні комітети (державні служби) України: статус, функції. Інститут державної служби: поняття і зміст. Законодавче регулювання державної служби.

Тема 13. Відповідальність у публічному адмініструванні

Правопорушення та відповідальність. Відповідальність недержавних організацій, органів і осіб, які не перебувають на державній службі чи службі в органах місцевого самоврядування, за правопорушення у сфері публічного адміністрування. Правопорушення та відповідальність при здійсненні міжнародної публічної діяльності. Адміністративно-правові режими. Конституційні основи забезпечення законності і дисципліни в публічному адмініструванні.

3. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Тема 1. Сутність, мета і функції фінансового менеджменту підприємств

Поняття фінансового менеджменту підприємств. Місце фінансового менеджменту в загальній системі управління підприємством. Основні принципи фінансового менеджменту: інтегрованість із загальною системою управління підприємством, комплексний підхід до формування управлінських рішень, забезпечення високого динамізму управління та варіативності підходів до розроблення проектів управлінських рішень, орієнтованість на стратегічні цілі розвитку підприємств тощо. Система функцій фінансового менеджменту. Основні

функції фінансового менеджменту як керуючої системи та особливої функціональної системи управління підприємством.

Тема 2. Методологічні засади формування систем забезпечення фінансового менеджменту підприємств

Поняття систем забезпечення фінансового менеджменту. Склад основних систем фінансового менеджменту, їх взаємозв'язок. Система організаційного забезпечення фінансового менеджменту, її сутність та зміст. Методологічні принципи формування системи організаційного забезпечення управління фінансами суб'єктів господарювання. Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту, її сутність та зміст. Методологічні принципи формування системи інформаційного забезпечення управління фінансами суб'єктів господарювання. Система основних показників інформаційного забезпечення фінансового менеджменту, що формується із зовнішніх та внутрішніх джерел.

Тема 3. Фінансова стратегія підприємства

Поняття фінансової стратегії підприємства. Роль фінансової стратегії у забезпеченні розвитку підприємства та реалізації його фінансової філософії. Місце фінансової стратегії в стратегічному управлінні підприємством, її зв'язок із корпоративною, іншими функціональними та бізнес-стратегіями.

Методологічні принципи розроблення фінансової стратегії підприємства згідно із сучасною парадигмою системи стратегічного управління. Основні етапи процесу розроблення і реалізації фінансової стратегії підприємства. Управління реалізацією фінансової стратегії підприємства - забезпечення стратегічних змін фінансової діяльності; діагностика характеру змін умов зовнішнього фінансового середовища на кожному етапі стратегічного періоду; вибір методів управління реалізацією фінансової стратегії, адекватних характеру поточних змін умов зовнішнього фінансового середовища. Побудова системи контролю реалізації фінансової стратегії підприємства. Форми та порядок коригування програми стратегічного фінансового розвитку підприємства.

Тема 4. Управління активами підприємств

Сутність та завдання управління активами підприємства. Особливості управління формуванням активів на різних етапах розвитку підприємства. Основні принципи формування операційних активів підприємства. Основні етапи процесу управління використанням операційних активів підприємства. Система основних показників для аналізу продуктивності, оборотності та рентабельності операційних активів. Найважливіші фактори рівня ефективності використання операційних активів та методи їх дослідження. Система цільових показників ефективності використання операційних активів, порядок їх розроблення.

Тема 5. Управління капіталом підприємства

Сутність та задачі управління капіталом підприємств. Управління структурою капіталу на основі фінансового лівериджу.

Управління формуванням власних фінансових ресурсів підприємства його сутність, задачі та послідовність здійснення. Показники та методи аналізу формування власних фінансових ресурсів підприємства. Методи визначення загальної потреби підприємства у власних фінансових ресурсах. Фінансовий механізм управління формуванням операційного прибутку на основі системи «Взаємозв'язок витрат, обсягу реалізації та прибутку». Управління формуванням прибутку на основі операційного лівериджу.

Управління залученням товарного кредиту, його зміст і порядок здійснення. Фактори, що обумовлюють вибір виду товарного кредиту). Визначення середнього періоду використання товарного кредиту. Оптимізація умов залучення товарного кредиту. Забезпечення своєчасних розрахунків по товарному кредиту.

Тема 6. Основи управління інвестиціями підприємств

Економічна сутність та класифікація інвестицій підприємства. Сутність та завдання управління інвестиціями підприємства. Показники та методи аналізу інвестиційної діяльності підприємства. Інвестиційна політика підприємства, її сутність та типи.

Управління фінансовими інвестиціями підприємства, основні форми його

здійснення. Види основних фінансових інструментів інвестування та характеристика їх інвестиційних якостей. Моделі оцінювання вартості окремих фінансових інструментів інвестування. Поняття портфеля фінансових інвестицій та класифікація його видів. Формування портфеля фінансових інвестицій підприємства на основі сучасної портфельної теорії.

Тема 7. Управління грошовими потоками підприємств

Сутність та завдання управління грошовими потоками підприємства. Методи ідентифікації обсягу та складу грошових потоків підприємства з операційної, інвестиційної та фінансової діяльності суб'єкта господарювання. Показники і методи аналізу грошових потоків підприємства. Політика управління грошовими потоками, її сутність та типи.

Планування обсягів та структури грошових потоків підприємства, його види. Методи планування надходження та витрат грошових коштів по окремих напрямках операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємств у процесі розроблення плану надходження і витрачання грошових коштів. Система платіжних календарів підприємства, порядок їх розроблення та використання.

Тема 8. Управління фінансовими ризиками підприємств

Економічна сутність та класифікація фінансових ризиків підприємств. Завдання управління фінансовими ризиками. Політика управління фінансовими ризиками, її зміст та порядок розроблення. Ідентифікація окремих видів фінансових ризиків підприємства. Формування загального портфеля ідентифікованих систематичних та несистематичних ризиків підприємства. Первісне оцінювання рівня фінансових ризиків. Методи оцінювання рівня вірогідності настання ризикової події та умови їх застосування. Оцінювання розміру можливих фінансових втрат при настанні ризикової події. Групування фінансових операцій підприємства за зонами ризику, за критерієм можливих фінансових втрат. Оцінка можливостей зниження попередньо визначеного рівня фінансових ризиків.

Тема 9. Основи антикризового фінансового управління підприємствами

Економічна сутність та класифікація фінансових криз підприємств та об'єднань. Сутність та завдання антикризового фінансового управління підприємством. Принципи антикризового фінансового управління підприємством. Основні етапи процесу антикризового фінансового управління підприємством. Система внутрішніх механізмів фінансової стабілізації підприємства. Оперативний механізм фінансової стабілізації, спрямований на усунення неплатоспроможності, його методи та інструменти. Тактичний механізм фінансової стабілізації щодо відновлення фінансової стійкості, його методи та інструменти. Стратегічний механізм фінансової стабілізації щодо забезпечення фінансової рівноваги у довгостроковому періоді, його методи та інструменти.

4. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЯМИ»

Тема 1. Введення до інформаційних систем у менеджменті.

Роль інформаційних систем в управлінні сучасними організаціями. Реальний світ інформаційних систем. Ресурси і технології інформаційних систем. Глобальне інформаційне суспільство. Основоположна роль інформаційних систем в управлінні організацією. Організації, що орієнтовані на роботу в Інтернеті. Конкурентні переваги підприємств, що використовують інформаційні технології.

Тема 2 Етапи розвитку та сутність інформаційних систем у менеджменті

Концепції розвитку та проектування інформаційних систем. Етапи розвитку інформаційних систем. Поняття інформаційної системи. Мета створення управлінських інформаційних систем. Завдання інформаційних систем. Традиційні інформаційні системи та автоматизовані. Системи підтримки виконання операцій. Системи управління процесами. Системи підтримки прийняття управлінських рішень. Інші види інформаційних систем: експертні, управлінських знань, стратегічної інформації, бізнес-інформації, інтегровані інформаційні системи. Умови успішного функціонування менеджерських інформаційних систем.

Тема 3 Типологія інформаційних систем в менеджменті організацій

Перехід від традиційних до інтегрованих автоматизованих інформаційних систем у бізнесі. Основні структурні частини функціонування інформаційної системи у менеджменті організації: управління маркетинговою діяльністю, управління людськими ресурсами, управління фінансами, управління виробничими процесами, здійснення бухгалтерського обліку. Підтримка бізнес – процесів спеціалізованими інформаційними системами. Типи інформаційних систем, що використовуються в організаціях з різними напрямками основної діяльності. Інформаційні системи управління персоналом: стратегічне, тактичне та оперативне використання персоналу організації; постійні співробітники, навчання персоналу. Фінансові інформаційні системи: управління грошовими потоками, управління інвестиціями, бюджетування, фінансове прогнозування та планування. Бухгалтерські інформаційні системи: облік платежів, облік розрахунків, ведення головної книги, складання балансу організації.

Тема 4 Планування розвитку управлінських інформаційних систем

Процеси організаційного планування інформаційних систем: основні етапи. Формування бізнес-шляхів розвитку організації для створення оптимальної архітектури інформаційної системи та оперативних планів. Системний підхід до планування менеджерських інформаційних систем. Методологія планування інформаційних систем: підходи та сценарії. Моделі розвитку організації з використанням комп'ютерних пакетів підтримки прийняття управлінських рішень. Планування реалізації процесу щодо впровадження інформаційної системи на підприємстві.

Тема 5 Управління інформаційними системами в організації

Управління інформаційними ресурсами та технологіями. Стратегічна та оперативна спрямованість інформаційних технологій у бізнесі. Позитивні та проблемні аспекти функціонування інформаційних систем в організаціях. Принципи створення спеціалізованого структурного підрозділу з питань управління інформаційною системою організації. Організаційна та інформаційна

технології. Управління людськими ресурсам у сфері інформаційних технологій. Кар'єра працівників відділу інформаційного обслуговування.

Тема 6 Системи підтримки прийняття управлінських рішень

Інформація, рішення та управління. Системи підтримки прийняття рішень. Сутність і компоненти системи підтримки прийняття рішень. Аналітичні методи та інструменти підтримки прийняття управлінських рішень. Методи аналізу „причина-наслідок”, кореляційно-регресивний аналіз тенденцій, оптимізація. Сфери використання системи підтримки прийняття рішень. Архітектура системи підтримки прийняття рішень. Види експертних систем. Складові експертних систем. Основні сфери застосування систем штучного інтелекту.

Тема 7 Корпоративні інформаційні системи

Аналіз сучасних корпоративних інформаційних систем, які пропонуються на ринку програмного забезпечення. Відповідність інформаційних систем вимогам ведення сучасного бізнесу та інтеграція у міжнародне середовище. Комплекси управлінських завдань, які дозволяють автоматизувати корпоративні інформаційні системи. Система впровадження корпоративних програмних продуктів: пусконаладжувальні роботи. Абонентське обслуговування. Навчання користувачів. Надання консультацій. Розроблення плану автоматизації.

Тема 8 Інформаційні ресурси глобальної мережі Інтернет

Бізнес та Інтернет: Користувачі, комунікації та співпраця, електронна комерція, інтерактивний маркетинг. Основні принципи використання Інтернет організацією з метою здійснення своєї діяльності. Створення віртуальних компаній у мережах міжнародної мережі. Вартість Інтернет для підприємств-користувачів. Інтернет-технології та формування бізнес-фокусу споживача. Взаємозв'язок електронної комерції із поведінкою споживача, бізнес-процесами та конкуренцією. Роздрібний продаж на Web-site. Управління ланцюгом постачальників. Електронні платежі та безпека. Електронне переміщення запасів.

Тема 9. Технології оброблення інформації

Інформаційні технології (ІТ) для аналізу економічної інформації та

прийняття управлінських рішень. Сучасні технологічні засоби оброблення інформації. Технології централізованого та розподіленого оброблення інформації (комп'ютерні мережі, Інтернет). Використання стандартних математичних методів та програмних засобів для аналізу економічної інформації. Постановка задач, формування інформаційної бази, автоматизоване оброблення даних.

Тема 13. Математичне та інформаційне забезпечення автоматизованих систем аналізу інформації

Математичне забезпечення АСОІ. Класифікація математичного забезпечення. Основні складові математичного забезпечення. Функціональні задачі та їх програмне забезпечення. Інформаційна база (ІБ). Етапи розвитку інформаційних баз АСОІ. Бази даних, банки даних (БД) та системи управління БД (СУБД). Теорія нормалізованих відношень. Розподілені БД. Захист інформаційних ресурсів.

Тема 10. Застосування автоматизованих систем для аналізу діяльності підприємства та прийняття управлінських рішень

Застосування АСОІ для аналізу роботи підприємства. Аналіз діяльності підприємств із застосуванням програм, програмно-технічних комплексів. Структура комплексу. Технологія оброблення інформації. Порядок виконання робіт. Інтерфейс програмних засобів. Формування інформаційної бази. Види аналізу. Основні етапи виконання робіт. Особливості роботи з програмами. Використання результатів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Попов О. М. Корпоративне управління навч.-метод. посібник для магістрів ЗДІА спец. 8.03060101 "Менеджмент організацій і адміністрування" / О. М. Попов, А. Г. Беліченко, О. О. Турба ; ЗДІА. - Запоріжжя : ЗДІА, 2012. - 127 с.
2. Андрушків Б. М. Корпоративне управління : навч. посібник для вnz : [рек. М-вом освіти і науки України] / Б. М. Андрушків, С. П. Черничинець ; Терноп. нац. екон. ун-т; Терноп. нац. техн. ун-т ім. І. Пулюя. - К. : Кондор, 2011. - 526 с.
3. Довгань Л. Є. Корпоративне управління: навч. посібник для студентів вnz / Л. Є. Довгань, В. В. Пастухова, Л. М. Савчук. - К. : Кондор, 2007. - 178 с.
3. Євтушевський В. А. Корпоративне управління: підручник / В. А. Євтушевський ; КНУ ім. Т. Шевченка, Ін-т вищ. освіти Акад. пед. наук України. - К. : Знання, 2006. - 406 с.
4. Євтушевський В. А. Стратегія корпоративного управління: монографія / В. А. Євтушевський, К. В. Ковальська, Н. В. Бутенко. - К. : Знання, 2007. – 287 с.
5. Кныш М. И. Стратегическое управление корпорациями / М. И. Кныш, В. В. Пучков, Ю. Л. Тютиков. - 2-е изд., перераб. и доп. - СПб. : КультИнформПресс, 2002. - 239 с.
6. Мальська М. П. Корпоративне управління: підручник для вnz : [затв. М-вом освіти і науки, молоді та спорту України] / М. П. Мальська, Н. Л. Мандюк, Ю. С. Занько. - К. : Знання, 2012. - 348 с.
7. Мороз О. В. Соціально-економічні аспекти ефективності корпоративного управління: монографія / Мороз, Н. П. Карачина ; Вінниц. нац. техн. ун-т. - Вінниця : УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2005. - 175 с.
8. Мороз О. В. Корпоративне управління на підприємствах України: постприватизаційний етап еволюції: монографія / О. В. Мороз, Н. П. Карачина,

Т. М. Халімон ; Вінниц. нац. техн. ун-т. - Вінниця : УНІВЕРСУМ- Вінниця, 2008. - 178 с.

9. Небава М. І. Теорія корпоративного управління: вузлові питання: навч. посібник для вчз / М. І. Небава ; Вінниц. нац. техн. ун-т; Інст менеджменту. К. : Центр навч. літ., 2004. - 295 с.

10. Орлова Н. С. Корпоративне управління (у схемах і таблицях): навч. посібник для вчз : [рек. М-вом освіти і науки України] / Н. С. Орлова ; М-во освіти і науки України. - Львів : Магнолія плюс-2006, 2010. - 207 с.

11. Майк Грин. Управление изменениями : пер. с англ. / Майк Грин. - СПб. : ДК, 2007. - 360 с.

12. Виханский О.С. Менеджмент / О.С. Виханский, А.И. Наумов. - 3-е изд. - М. : Гардарика, 2010. - 320 с.

13. Батенко Л. П. Управління проектами: навч. посібник / Л. П. Батенко, О. А. Загородніх, В. В. Ліщинська ; КНЕУ. - К. : КНЕУ, 2003. - 230 с.

14. Богоявленська Ю. В. Проектний аналіз: навч. посібник для вчз / Ю. В. Богоявленська ; Європ. ун-т фінансів, інформ. систем, менеджменту і бізнесу. - К. : Кондор, 2006. - 335 с.

15. Гейзлер П. С. Управление проектами: практ. пособие / П. С. Гейзлер, О. В. Завьялова; ред. П. С. Гейзлер. - Мн. : Книжный Дом; Мисанта, 2005. - 286 с.

16. Ковшун Н. Е. Аналіз та планування проектів [Електронний ресурс] : навч. посібник для вчз : [рек. М-вом освіти і науки України] / Н. Е. Ковшун ; Нац. ун-т водного госп-ва і природокористування. - К. : Центр навч. літ., 2008. - 344 с.

17. Кучеренко В. Р. Управління проектами в підприємницьких структурах: навч. посібник для вчз / В. Р. Кучеренко, Е. А. Кузнєцов, О. С. Маркітан. - Х.: Бурун Книга, 2010. - 271 с.

18. Кучеренко В. Р. Бізнес-планування фірми: навч. посібник : [рек. М-вом освіти і науки України] / В. Р. Кучеренко, В. А. Карпов, О. С. Маркітан. - К. :

Знання, 2006. - 423 с.

19. Галушак М. П. Організація виробництва у прикладах та задачах: навч. посібник для внз / М. П. Галушак, А. О. Оксентюк, І. Б. Гевко. - К. : Кондор, 2010. - 212 с.

20. Гевко І. Б. Організація виробництва: теорія і практика: підручник / І. Б. Гевко, А. О. Оксентюк, М. П. Галушак. - К. : Кондор, 2008. - 176 с.

21. Захожай В. Б. Статистичне забезпечення управління якістю : навч. посібник для внз / В. Б. Захожай, А. Ю. Чорний ; М-во освіти і науки України. - К. : Центр навч. літ., 2005. - 339 с.

22. Мороз О. В. Організаційно-економічні фактори управління якістю на підприємствах: монографія / О. В. Мороз, Л. М. Ткачук ; Вінниц. нац. техн. ун-т. - Вінниця : УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2005. - 137 с.

23. Задихайло Д.В. Корпоративне управління : навч. посіб. / Д.В. Задихайло, О.Р. Кібенко, Г.В. Назарова. - Харків: Еспада, 2003. - 688 с.

24. Козаченко А.В. Корпоративное управление : учебник для вузов / А.В. Козаченко, А.Е. Воронкова. - К. : Либра, 2004. - 368 с.

25. Кныш М.И. Стратегическое управление корпорациями / М.И. Кныш, В.В. Пучков, Ю.П. Тютиков. - СПб. : КультИнформПресс. - 2002. - 239с.

26. Небова М.І. Теорія корпоративного управління: вузлові питання: навч. посіб. / М.І. Небова. - К. : Центр навч. л-ри, 2004. - 295 с.

27. Основы корпоративного управления : учеб. пособие / В.И. Россинский. - Ростов н/Д: Феникс; Новосибирск: Сибирские соглашения, 2006. - 252 с.

28. Корпоративне управління: навч. посіб. / О.Є. Кузьмін, Л.І. Чернобай, А.О. Босак, О.С. Скибінський, М.В. Колісник, З.П. Гаталяк, О.В. Мукан. - Л.: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2004. - 172 с.

29. Огвоздин В.Ю. Управление качеством. Основы теории и практики: учеб. пособие. / В.Ю. Огвоздин. - М. : Дело и сервис, 2002. - 160 с.

30. Фомичев С.К. Основы управления качеством : учеб. пособие. / С.К. Фомичев, А.А. Старостина, Н.И. Скрябина. - К.: МАУП, 2000. - 196 с.

СТРУКТУРА ОЦІНКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ВСТУПНИКІВ

Екзаменаційний білет вступного іспиту зі спеціальності включає вісім завдань трьох рівнів складності: простого, середнього та підвищеного. Складність завдань визначається кількістю логічних кроків, які повинен виконати вступник у процесі їх розв'язання. На роботу з цими завданнями відведена одна година.

Перша група – чотири завдання простого рівня складності, розв'язання яких потребує від вступників стандартного застосування програмного матеріалу за відомими алгоритмами та зразками.

Максимальна оцінка кожного з цих завдань – один бал.

Завдання першої групи з вибором однієї правильної відповіді (варіанти відповіді подані українським буквеним списком: А; Б; В; Г). Наявність у бланку відповідей більше однієї відмітки, виправлення варіанту відповіді або відсутність відмітки визначається як неправильна відповідь і оцінюється в **нуль** балів.

Друга група – два завдання середнього рівня складності, розв'язання яких потребує від вступників уміння аналізувати ситуацію та виконувати нескладні операції розв'язання.

Максимальна оцінка кожного з цих завдань – один бал.

Усі завдання цієї групи є завданнями відкритої форми з короткою відповіддю (розв'язання й обґрунтування одержаної відповіді). Виконання завдання оцінюється в один бал.

Невиконання завдання – відсутність кінцевої відповіді, оцінюється в **нуль** балів.

Третя група – два завдання підвищеного рівня складності, розв'язання яких розкриває здатності робити висновки, логічно і математично міркувати, обґрунтовувати свої дії та чітко формулювати їх.

Максимальна оцінка кожного з цих завдань – три бали.

Усі завдання цієї групи є завданнями відкритої форми з розгорнутою відповіддю (повне розв'язання й обґрунтування одержаної відповіді).

Розв'язання завдань повинно містити послідовні логічні судження та пояснення, необхідні посилання на відповідні факти, з яких випливає конкретне твердження. Всі розв'язання мають бути чіткими, конкретними, достатньо ілюстрованими.

Три бали виставляються, якщо вступник розв'язав завдання повністю і правильно та надав обґрунтування одержаної відповіді.

Два бали виставляється, якщо вступник не закінчив розв'язання, виконавши більше половини логічних кроків, або не розкрив повністю сутність відповіді.

Один бал виставляється, якщо вступник не закінчив розв'язання, виконавши не менше половини логічних кроків, та не одержав кінцевого результату.

Нуль балів виставляється у всіх інших випадках.

Оцінки, виставлені за кожне завдання фахового випробування, сумуються.

Максимальна сума балів за всі завдання вступного іспиту зі спеціальності – дванадцять балів.

Бали, отримані за виконання завдань вступного іспиту зі спеціальності, переводяться в шкалу від 0 до 100 балів за таблицею 1.

Таблиця 1 – Таблиця переведення балів вступного іспиту зі спеціальності в шкалу від 0 до 100 балів

Сумарна кількість балів	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Оцінка за вступний іспит зі спеціальності	0	25	45	60	64	68	72	76	80	84	90	95	100

На бланку відповідей (нижче останнього запису вступника) проставляється (цифрами та прописом) сумарна кількість балів та оцінка за вступний іспит зі спеціальності, яка засвідчується підписами членів фахової атестаційної комісії, які перевіряли роботу. Роботи, оцінені балами 0-59 або 90-100, додатково перевіряються головою фахової атестаційної комісії та засвідчуються його підписом.

Приклад оформлення

Сумарна кількість балів 11 (одинадцять)

Оцінка за випробування 95 (дев'яносто п'ять)

Члени комісії _____

На першій сторінці бланку відповідей вгорі справа проставляється (цифрами та прописом) лише оцінка за вступний іспит зі спеціальності, яка засвідчується підписами членів фахової атестаційної комісії, які перевіряли роботу.